

Скъпоценна орхидея

Калифорниското слънце бавно навлиза през прозореца на апартамента ми, сетне се прокрадва покрай бамбука, китайската ваза, препълнена със сливови цветове, малката поставка за ароматни пръчици и накрая се озовава върху Бао Лан – Скъпоценна орхидея – жената, която седи срещу мен съвсем гола.

Завист пронизва сърцето ми. Втренчвам се в тялото ѝ, което се извива като змия, готова за нападение. Тя лежи на червен копринен чаршаф с избродирани златни цветя. "Цвете на злото море" – това биха прошепнали хората в стария Шанхай, закрили с шепа уста. Докато сега в Сан Франциско аз промърморвам името ѝ, "Бао Лан", сладко, сякаш в устата си смуча бонбон. Представям си, че вдъхвам упадъчното ухание на голотата ѝ, затоплена от слънцето.

Очите на Бао Лан са големи и бляскави, а устните ѝ – плътни, чувствени и начервени с тъмен пурпур – извикват в съзнанието ми цвета на розови листенца в избледняващ сън. Те, както и гладката ѝ ръка, вдигната и сгъната зад главата ѝ в грациозна извивка, ме подсещат за китайската поговорка: "Две нефритени ръце – възглавници, върху които са полагали глава хиляда гости, два резена тъмnochервени устни, вкусени от десет хиляди мъже."

Сега тъмnochервените устни сякаш ми казват: "Моля те, ела при мен."

Кимвам и протягам ръка да докосна ореола от черна коса, която се спуска към малките ѝ закръглени гърди. Гърди от копринена тъкан и с цвят на бял нефрит. Гърди, докосвани от мнозина – войници, търговци, държавници, художници, полицаи, престъпници, католически свещеник, даоистки монах.

Врълхлетяна от вина, че извършвам кощунство, бързо оттеглям почти стогодишната си покрита с петна и бръчки ръка. Продължавам да се люлея на стола си и да гледам Бао Лан, а тя продължава да ме наблюдава мълчаливо. "Ех, как времето лети като стрела, а слънцето и луната се движат напред-назад като совалка!" Изричам старата поговорка и отпивам от чая си от женшен.

"Ахпо, това е най-качественият женшен, ще поддържа здравето и дълголетие ти", заяви правнучката ми онзи ден, когато донесе билката.

Миналата седмица празнувах деветдесет и осмия си рожден ден и въпреки че никога не го изричат гласно, знам, че искат да довърша мемоарите си, преди да поема по пътя на безсмъртните. Когато казвам "те", имам предвид правнучката си Нефритено съкровище и американския ѝ годеник Лио Стенли. След малко ще дойдат да ме видят и да започнат да записват устната ми история.

Устна история! Забравят ли, че мога да чета и пиша? Отнасят се с мен като с прашасал музеен експонат. Държат се така, все едно ми правят голяма услуга, като ме изравят дълбоко изпод земята и ме изкарват на светло. Как могат да забравят, че не само съм грамотна, но и добре владее всички изкуства – литература, музика, рисуване, калиграфия и поезия – и точно заради това искат да пишат за мен.

Сега Бао Лан сякаш ми казва: "Старице, моля те, върви си! Защо непрестанно трябва да ми напомняш колко си стара и колко талантлива си била?! Не можеш ли да ме оставиш на мира, за да се забавлявам в разцвета на младостта и хубостта си?"

"Разбира се", прошепвам аз на въздуха и усещам как бръчките опъват надолу ъгълчетата на устата ми.

Но тя продължава да ме наблюдава мълчаливо с очи, които приличат на две изящни точки мастило върху оризова хартия. Странна е тази жена, която споделя с мен къщата ми, но общува единствено със светлината на очите си и чувствеността на тялото си. Свикнала съм с нейната ексцентричност, защото тя е моето друго – далеч по-диво и младо – аз! Изтънчената красавица пред мен не е нищо друго освен избледняла маслена

картина, нарисувана преди седемдесет и пет години, когато бях на дваайсет и три. И бях последната куртизанка поетеса и музикантка в Шанхай.

Затова ме притискат да разкажа, или да продам, историята си – аз съм представител на загадъчен културен феномен – мин дзи.

Престижната проститутка. Престижна проститутка? Да, така ни наричаха в стария Китай. Изчезнал вид като китайските императори, след като страната ни стана република. Някои твърдят, че е трагична загуба, други възразяват – как може изчезването на проститутките да е трагедия?

Безжичният телефон изчуруликва от масата за кафе, вдигам го с вдървената си, болна от артрит ръка. Джейн и Лио вече са долу. Джейн е английското име на Нефритено съкровище, което аз не одобрявам, защото звуково наподобява думата "пържа" на китайски. Когато я наричам "Джейн, Джейн", почти подушвам миризмата на риба, която се пържи в цвърчащо олио. Ссс! Ссс! Звучи така, сякаш съм сготвила собствената си плът и кръв!

Сега двамата млади нахлуват в апартамента ми в старческия дом със смеха и преливащата си енергия, а смущаващо дългите им крайници вършеят във всички посоки. Нефритено съкровище се спуска да ме целуне по бузата и залюлява пред мен кошница с плодове, от която ми се завива свят.

– Здравсти, бабо, днес изглеждаш добре! Женшенът сигурно ти дава добра енергия ци?

– Нефрит, можеш ли да покажеш малко уважение към старица, която е видяла, съвсем буквално, възходите и паденията на цял век? – казвам аз и отблъсквам кошницата с плодове.

– Бабо! – Нефрит се преструва, че недоволства, след което с трясък стоварва кошницата на масата и се тръшва на канапето до мен.

Сега е ред на Лио да ме целуне по бузата, после пита на гладкия си мандарин:

– Как си днес, попо?

Това американско момче ме нарича попо – почитителното обръщение към възрастна дама в Китай, докато моето Нефритено съкровище предпочита по-западното "баба". Въпреки че винаги изпитвам подозрение към лаофан, старите варвари, Лио ми допада. Той е добро момче, хубав, с едро тяло и мека руса коса, завършил е журналистика в много престижен университет, наречен Ге-лин-би-я? (така ми каза Нефрит), говори отличен мандарин и сега работи като редактор за много известен издател, който се казва Ах-ба Кол-лингс? (и това ми каза Нефрит). И е лудо влюбен в моето Нефритено съкровище.

Тя вече тропа купи и чинии в малката ми кухня, докато приготвя следобедната закуска. Голите ѝ крака играят на криеница зад полуотворената врата, а прекомерната ѝ енергия я мята напред-назад между хладилника, шкафа, мивката, печката.

Половин час по-късно, след като сме хапнали, подносителите са отнесени и масата е разчистена, Лио и Нефрит сядат до мен на канапето и внимателно изваждат диктофона, тефтерите и химикалките си. С грейнали от вълнение лица те приличат на китайски ученици, които горят от желание да зарадват учителя си. Трогвам се, като виждам как придобиват сериозни изражения, сякаш са натоварени със свещената отговорност да спасят ценно наследство от потъване в подвижни пясъци.

– Бабо – обажда се Нефрит, след като го е обсъдила на английски с годеника си, – с Лио решихме, че е най-добре да започнеш разказа си от началото. Тоест от момента, в който си била продадена в тюркоазения павилион, след като прапрадядо е бил екзекутиран.

Доволна съм, че е достатъчно дискретна да не каже дзюан, публичен дом, или още по-лошо – дзисян, бардак, а вместо това използва далеч по-изисканото и поетично цинлоу – тюркоазен павилион.

– Нефрит, ако толкова се интересуваш от китайската култура, знаеш ли, че има повече

от четирийсет думи за публичен дом... камина, грижовно село, брокатена порта, обител на вятъра и луната...

Нефрит ме прекъсва.

– Бабо, в какъв беше ти?

– Имахме си йерархия. Престижните дами от спалните с книги – вирвам глава аз – като мен презираха второкласните дами с дълги роби, а те на свой ред се подиграваха на онези, които работеха във втората зала. И, разбира се, всяка би заплюла бездомните диви пилета, сякаш не се хора.

– Леле! Готино! – възкликва Нефрит, след което шепнешком си разменя реплики с Лио. Обръща се към мен и ме зяпва, издължените й очи искрят от ентузиазъм. – Бабо, според нас е най-добре да използваш стила "разказана история". А и можеш ли да добавиш по-пикантни подробности?

– Не – махвам пренебрежително с ръка. – Мислите ли, че животът ми не е достатъчно нещастен, за да бъде продаден? Това е моята история, ще го направя по моя начин!

– Да, разбира се! – двете глави кимат като баскетболни топки под тупкащи ръце.

– Добре, мои големи принц и принцеса, какво друго?

– Това е всичко, бабо. Да започваме! – двете млади лица светят, сякаш им предстои прожекция на холивудска сапунена опера – забравят как стотици пъти съм им казвала, че животът ми е сто пъти по-сапунен.